

Dosarul nr. 3ra-1076/22
2-21027356-01-3ra-13102022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: O. Melniciuc)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

16 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Administrația Națională a Penitenciarelor împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, terți Penitenciarul nr. 6 – Soroca și Pavel Omelicenco cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva deciziei din 11 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost casată integral hotărârea din 30 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și emisă o nouă decizie,

c o n s t a t ă :

La data de 22 februarie 2021, prin intermediul poștei electronice, Administrația Națională a Penitenciarelor a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității cu privire la anularea deciziei Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 232/20 din 11 ianuarie 2021.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta Administrația Națională a Penitenciarelor a relatat că, decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 232/20 din 11 ianuarie 2021 este neîntemeiată și pasibilă anulării pe motiv că, potrivit art. 207 din Codul de

executare și pct. 436 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006, deținutul este în drept să profeseze orice religie, să nu profeseze nici o religie, să-și exprime liber convingerile religioase și să acționeze în conformitate cu ele, inclusiv să se alimenteze, din cont propriu, în conformitate cu religia profesată. Or, art. 207 alin. (1) din Codul de executare, prevede că, condamnatului îi este garantată libertatea conștiinței și libertatea confesională. El este în drept să profeseze orice religie, să nu profeseze nici o religie, să-și exprime liber convingerile religioase și să acționeze în conformitate cu ele, inclusiv să se alimenteze, din cont propriu, în conformitate cu religia profesată, în condițiile prevăzute de prezentul cod și de Statutul executării pedepsei de către condamnați. Realizarea dreptului la libertatea conștiinței și libertatea confesională nu trebuie să contravină ordinii interioare a penitenciarului, nici să lezeze drepturile și libertățile altor persoane. În penitenciare, condamnaților li se permite să participe la oficierea serviciilor divine și ritualurilor religioase, să se folosească de obiecte sau literatură de cult. În acest scop, administrația penitenciarului pune la dispoziție încăperi speciale.

Reclamanta a menționat că potrivit prevederilor pct. 439 și 440 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006, administrația penitenciarului, în măsura posibilităților, pune la dispoziția deținuților încăperi speciale și creează condițiile necesare pentru întrevederile cu clericii și desfășurarea ritualurilor. Măsurile religioase, cu excepția spovedaniei, se petrec, de regulă, în prezența personalului penitenciar.

În acest sens reclamanta a specificat că, Penitenciarul nr. 6 – Soroca, pentru asigurarea drepturilor deținuților prevăzute în art. 207 din Codul de executare și pct. 436, 439 și 440 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006, precum și pentru exercitarea serviciilor divine și ritualurilor religioase, de către deținuții aflați în loc de securitate conform prevederilor art. 206 din Codul de executare, a fost amenajat un spațiu special cu obiecte de cult, unde deținuții respectivi își pot exercita dreptul la libertatea confesională și de a folosi obiecte de cult.

De asemenea reclamanta a relevat că, în cadrul Penitenciarului nr. 6 – Soroca activează un preot capelan, responsabil pentru educația moral-spirituală a condamnaților, care vizitează la sărbători religioase și/sau la solicitare, inclusiv și condamnații în privința cărora sunt aplicate prevederile art. 206 din Codul de executare și petrece ritualele ce se impun reieșind din specificul sărbătorii respective. Or, în cazul în care condamnatul dorește să discute cu preotul capelan sau cu alt reprezentant al confesiei, care activează pe teritoriul penitenciarului, acesta înaintează cerere corespunzătoare către administrația penitenciarului, care ulterior se transmite către reprezentantul confesiei solicitate.

Reclamanta a notat că, la cererea scrisă a condamnatului Pavel Omelicenco, în privința acestuia au fost aplicate prevederile art. 206 din Codul de executare, care prevede anumite măsuri de asigurare a securității personale a condamnatului, prin izolarea lor de restul condamnaților care pun în pericol viața și/sau sănătatea acestuia. Or, art. 206 alin. (3) din Codul de executare, prevede că, administrația penitenciarului întreprinde măsurile de rigoare în vederea înlăturării pericolului

pentru securitatea personală a condamnatului. Măsurile respective vor fi menținute atâta timp cât o cere scopul acestora.

Reclamanta a relatat că, în motivarea cererii, condamnatul a menționat că se află în situație de conflict cu alți condamnați din cadrul penitenciarului. Astfel, în temeiul cererii depuse și prevederilor pct. 133 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006, pentru asigurarea securității personale a deținutului, administrația penitenciarului a dispus măsuri de izolare de alți deținuți, utilizând în acest scop celula nr. 4 din sectorul 12. Celula respectivă corespunde tuturor cerințelor pentru detenția persoanelor, fiind amenajată cu inventarul și mobilierul necesar.

Cu referire la concluziile Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității privind pretinsă discriminare a deținutului Pavel Omelicenco, reclamanta a comunicat că, din conținutul plângerii adresate Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, petentul și-a exprimat nemulțumirea referitor la refuzul administrației penitenciarului de a-l escorta în afară sectorului în care se deținea și anume escortarea pe teritoriul penitenciarului către biserica din cadrul penitenciarului. Or, escortarea petentului în afara sectorului în care se deținea, către biserică, ar presupune contactul lui cu sursele de pericol invocate în cererea de asigurare a securității și, având în vedere testul proporționalității, se consideră disproporționat riscul de a permite condamnatului de a avea acces în încăperi în care personalul penitenciar nu-i poate garanta securitatea personală, având în vedere că zona locativă cuprinde aproximativ 300 de persoane. Or, în aceste condiții, personalul penitenciar nu va avea capacitatea de a reacționa prompt.

În acest context, reclamanta a afirmat că, deținutul, Pavel Omelicenco, în perioada detenției sale în Penitenciarul nr. 6 – Soroca, fiind plasat în sectorul nr. 12, avea dreptul și posibilitatea de a participa la oficierea serviciilor divine și ritualurilor religioase, să se folosească de obiecte sau literatură de cult în încăperea special amenajată în acest sens, în interiorul sectorului de deținere, deoarece escortarea în zona locativă comună constituie pericol eminent pentru viață și sănătatea acestuia, de vreme ce s-a adresat cu cerere în ordinea art. 206 din Codul de executare.

Cu referire la concluziile Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității privind faptul că administrația Penitenciarului nr. 6 – Soroca, urma să aplice unele măsuri alternative și anume de informare a deținuților prin intermediul radioului, audio/video sau prin conexiuni la internet, reclamanta a comunicat că, Penitenciarul nr. 6 – Soroca, în încăperea respectivă care a fost amenajată pentru posibilitatea de a realiza dreptul la participarea la oficierea serviciilor divine și ritualurilor religioase, a instalat un televizor pentru aplicarea diferitor informații și programelor/posturilor cu specificul religios.

Totodată, reclamanta a relatat că, deținuții posedă radiouri personale, pe care le pot utiliza după necesități inclusiv și ascultarea programelor religioase. Iar astfel, la examinarea petiției și materialelor pe cauza dată, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, eronat a

concluzionat despre existența elementelor unui tratament discriminatoriu. Or, în sensul prevederilor Legii nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, recunoașterea unei situații ca fiind discriminatorie presupune întrunirea următoarelor elemente: tratamentul mai puțin favorabil în exercitarea unui drept recunoscut de lege, aplicat în comparație cu alte persoane sau grup de persoane, aflate în situații comparabile, în baza oricăruia dintre criteriile prohibitive.

Prin urmare, reclamanta a menționat că, situația deținuților în privința cărora sunt aplicate prevederile art. 206 din Codul de executare și plasați pentru executarea pedepsei în sector corespunzător al penitenciarului, nu presupune tratament diferențiat invocat de către Pavel Omelicenco și menținut de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității. Or, reieșind din alegațiile petentului, nu se constată vreun element enumerat supra, care este necesar pentru a fi considerat comportament discriminatoriu. Iar, faptul că deținutul, Pavel Omelicenco a fost plasat în sectorul nr. 12, nu servește temei pentru concluzionarea că acesta este supus discriminării în comparație cu cei deținuți în alte sectoare de detenție, de vreme ce plasarea lui în sectorul respectiv a avut loc la cererea acestuia.

Astfel, reclamanta a indicat că, deținutului Pavel Omelicenco i-au fost aplicate prevederile art. 206 din Codul de executare, fapt ce nu servește temei pentru concluzionarea că acesta este supus discriminării. Or, Pavel Omelicenco are obligații și drepturi similare obligațiilor și drepturilor ca și toți condamnați din Penitenciarul nr. 6 – Soroca, care sunt reglementate de acte normative enunțate supra.

Reclamanta a subliniat că, la caz, diferența dintre tratament față de o persoană sau un grup de persoane, devine discriminatorie când se face distincție între situații comparabile. Situația petentului nu este diferențiată de situația celorlalți deținuți, or, acesta avea posibilitatea de a realiza dreptul la participarea la oficierea serviciilor divine și ritualurilor religioase, să se folosească de obiecte sau literatură de cult în încăperea special amenajată în acest sens.

Mai mult, reclamanta a invocat că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, discriminarea în sensul art. 14, se produce în cazul în care există un tratament diferit al persoanelor în situații similare sau relevante în mod similar și această diferență de tratament nu are nicio justificare obiectivă și rezonabilă.

Prin urmare, reclamanta a considerat că, existența unor diferențe de tratament, atât timp cât acestea urmăresc un scop legitim și respectă o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit, nu poate fi interpretată drept discriminare în exercitarea drepturilor, iar prevederile legale care reglementează cadrul normativ de aplicare a prevederilor art. 206 din Codul de executare, care prevede anumite măsuri de asigurare a securității personale a condamnatului, respectă aceste exigențe.

De asemenea, reclamanta a reținut că, invocarea unui tratament diferențiat nu poate fi explicată prin caracteristici individuale, or, este necesar a fi luat în considerare caracterul proporțional al acestei măsuri. Iar, un tratament diferențiat

este discriminatoriu doar în cazul în care acesta nu are o justificare obiectivă și rezonabilă.

Astfel, reclamanta a comunicat că, reglementarea unor particularități specifice sau limitări în exercitarea drepturilor persoanelor aflate în detenție, în funcție de statutul procesual al acestora, rezultă din necesitatea asigurării securității personale și cele ce țin de executarea pedepsei. Iar în circumstanțele descrise supra, constatările Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, în felul în care au fost formulate în decizia nr. 232/20, sunt în contradicție cu circumstanțele de fapt și de drept a cauzei, or, cum a fost menționat, condiții pentru exercitarea drepturilor prevăzute la art. 207 din Codul de executare și pct. 436, 439 și 440 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006, au fost create, inclusiv prin amenajarea și dotarea încăperii respective.

În acest context, reclamanta a susținut că, nu este întemeiată recomandarea formulată de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității în pct. 2 din decizia contestată, potrivit căreia administrația Penitenciarului nr. 6 – Soroca urmează să întreprindă măsuri de susținere a alternativelor puse în aplicare destinate acomodării rezonabile a convingerilor religioase a deținuților aflați sub protecția statului conform art. 206 din Codul de executare, atât pentru creștini ortodocși, cât și pentru condamnații de alte confesiuni, în funcție de necesitățile particulare ale acestora, inclusiv prin aplicarea tehnologiilor digitale. Or, argumentele prezentate supra și anume faptul că, Penitenciarul nr. 6 – Soroca a asigurat exercitarea drepturilor persoanelor aflate în detenție, care se realizează în condițiile expres prevăzute de legislația execuțional penală.

Prin urmare, reclamanta a subliniat că, nu există un tratament discriminatoriu față de petentul Pavel Omelicenco în raport cu alții deținuți, la exercitarea dreptului la libertatea confesională și de a folosi obiecte de cult. Iar din aceste motive, consideră că, decizia nr. 232/20 din 11 ianuarie 2021, emisă în temeiul petiției adresate de Pavel Omelicenco privind pretinsa discriminare în realizarea dreptului la libertatea confesională și de a folosi obiecte de cult, este neîntemeiată și ilegală, urmând a fi anulată.

Prin încheierea din 24 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a atras în proces în calitate de terți, Penitenciarul nr. 6 – Soroca și Pavel Omelicenco (f.d. 2).

Prin hotărârea din 30 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Administrația Națională a Penitenciarelor împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, terți Penitenciarul nr. 6 – Soroca și Pavel Omelicenco. S-a anulat decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 232/20 din 11 ianuarie 2021 (f.d. 42, 52-63).

Prin încheierea din 05 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a corectat greșeala admisă în dispozitivul hotărârii din 30 iulie 2021 a

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, prin înlocuirea sintagmei: ședință de judecată închisă, cu sintagma: ședință de judecată publică (f.d. 66).

La data de 03 august 2021, prin intermediul poștei electronice și la data de 04 august 2021, prin intermediul oficiului poștal, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a depus apel împotriva hotărârii din 30 iulie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi decizii privind respingerea cererii de chemare în judecată depuse de Administrația Națională a Penitenciarelor (f.d. 49, 50).

Hotărârea motivată din 30 iulie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității la data de 02 noiembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr. DS8005547865AS, anexat la actele cauzei (f.d. 70).

La data de 01 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 30 iulie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 74-75).

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind depus în termen apelul Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității împotriva hotărârii din 30 iulie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 11 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost casată integral hotărârea din 30 iulie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani și încheierea din 05 octombrie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, privind corectarea erorii, emise în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de către Administrația Națională a Penitenciarelor împotriva Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, terți Penitenciarul nr. 6 – Soroca și Pavel Omelicenco cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil. S-a emis o nouă decizie prin care a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Administrația Națională a Penitenciarelor împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, terți Penitenciarul nr. 6 – Soroca și Pavel Omelicenco privind anularea actului administrativ individual defavorabil. S-a anulat decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității din 11 ianuarie 2021, emisă în cauza nr. 232/20 (f.d. 94-95, 96-113).

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a relevat că Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, neîntemeiat prin decizia emisă la 11 ianuarie 2021, în cauza nr. 232/20, a stabilit că, faptele examinate constituie discriminare în formă de refuz în acomodarea rezonabilă a convingerilor religioase în partea ce ține de manifestarea religiei în februarie-noiembrie 2020. Motiv din care a recomandat administrației Penitenciarului nr. 6 – Soroca, să întreprindă măsuri de susținere a alternativelor puse în aplicare destinate acomodării rezonabile a convingerilor religioase a deținuților aflați sub protecția statului conform art. 206 din Codul de executare, atât pentru creștini

ortodocși, cât și pentru condamnați de alte confesiuni, în dependență de necesitățile particulare ale acestora, inclusiv prin aplicarea tehnologiilor digitale, precum și Administrației Naționale a Penitenciarelor recomandând de a atenționa administrația penitenciarelor despre obligația lor de acomodarea rezonabilă, prin diferite măsuri/mecanisme de adaptare ținând cont de specificul cazurilor, la necesitățile religioase ale condamnaților.

Instanța de apel a menționat că, prin notificarea nr. 1/3-4115 din 09 decembrie 2020, Administrația Națională a Penitenciarelor, a comunicat Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, că, în cadrul Penitenciarului nr. 6 – Soroca, activează preot capelan, responsabil pentru educația moral-spirituală a condamnaților, care vizitează la sărbători religioase și/sau la solicitare, condamnații în privința cărora sunt aplicate prevederile art. 206 din Codul de executare, ce prevede anumite măsuri de asigurare a securității personale a condamnatului, prin izolarea de restul condamnaților, care pun în pericol viața și/sau sănătatea acestuia, și petrece ritualele ce se impun reieșind din specificul sărbătorii respective. Or, în cazul în care condamnatul dorește să discute cu preotul capelan sau cu alt reprezentant al confesiei care activează pe teritoriul penitenciarului, acesta înaintează cerere corespunzătoare către administrația penitenciarului, care ulterior se transmite către reprezentantul confesiei solicitate. Iar biserica care activează în cadrul Penitenciarului nr. 6 – Soroca, este amplasată în zona locativă nr. 2, în sediul căreia au acces toți condamnați care își exprimă astfel de solicitări (f.d. 33-35, Dosar administrativ).

Cu referire la concluziile Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, la pretinsa discriminare a deținutului, Pavel Omelicenco, instanța de apel a notat că, din conținutul plângerii adresate Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, petentul își exprimă nemulțumirea referitor la refuzul administrației penitenciarului de a-l escorta pe acesta în afara sectorului în care se deține și anume escortarea pe teritoriul penitenciarului către biserică din cadrul penitenciarului. Iar, escortarea petentului în afara sectorului în care se deținea, către biserică, ar presupune contactul lui cu sursele de pericol invocate în cererea de asigurare a securității și, având în vedere testul proporționalității, se consideră disproporțional riscul de a permite condamnatului de a avea acces în încăperi în care personalul penitenciarului nu-i poate garanta securitatea personală. Or, deținutul Pavel Omelicenco, în perioada deținerii sale în Penitenciarul nr. 6 – Soroca, avea posibilitatea de a participa la oficierea serviciilor divine și ritualurilor religioase, să se folosească de obiecte sau literatura de cult în încăperea special amenajată în acest sens, în interiorul sectorului de deținere, deoarece escortarea în zona locativă comună constituie pericol pentru viață și sănătatea acestuia.

Referitor la concluziile Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității privind faptul că, administrația Penitenciarului nr. 6 – Soroca, urma să aplice unele măsuri alternative și anume de informare a deținuților prin intermediul radioului, audio/video sau prin conexiuni la internet, instanța de apel a indicat că, Penitenciarul nr. 6 – Soroca, în încăperea respectivă care a fost amenajată pentru posibilitatea de a realiza dreptul la

participarea la oficierea serviciilor divine și ritualurilor religioase, a instalat un televizor pentru aplicarea diferitor informații și programelor/posturilor cu specificul religios (f.d. 15).

În acest context, instanța de apel a specificat că la examinarea petiției și materialelor pe cauza dată, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, eronat a concluzionat existența elementelor unui tratament discriminatoriu. Or, în sensul prevederilor Legii nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, recunoașterea unei situații ca fiind discriminatorie presupune întrunirea următoarelor elemente: tratamentul mai puțin favorabil în exercitarea unui drept recunoscut de lege; aplicat în comparație cu alte persoane sau grup de persoane; aflate în situații comparabile; în baza oricăruia dintre criteriile prohibitive. Iar astfel, reieșind din alegațiile petentului, Pavel Omelicenco, nu se constată vreun element enumerat, care este necesar pentru a fi considerat comportament discriminatoriu.

Instanța de apel a menționat că, diferențe dintre tratament față de o persoană, sau un grup de persoane, devine discriminatorii când se face distincție între situații comparabile. Însă, situația petentului, Pavel Omelicenco, soluționată de către Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității prin decizia nr. 232/20 din 11 ianuarie 2021, nu este diferențiată de situația celorlalți deținuți, or, Pavel Omelicenco, avea posibilitatea de a realiza dreptul la participarea la oficierea serviciilor divine și ritualurilor religioase, să se folosească de obiecte sau literatura de cult în încăperea special amenajată în acest sens.

Astfel, instanța de apel a conchis că, în speță, autoritatea publică a respectat procedura legală de emitere a actului administrativ, însă emiterea actului administrativ în lipsa faptei, denotă ilegalitatea lui în fond, motiv din care, în conformitate cu art. 224 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, care prevede că, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sânt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale, a anulat decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 232/20 din 11 ianuarie 2021.

La data de 19 mai 2022, prin intermediul poștei electronice, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a depus recurs împotriva deciziei din 11 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii privind respingerea integrală a cererii de chemare în judecată depuse de Administrația Națională a Penitenciarelor (f.d. 118). Iar, la data de 09 septembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 11 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 124-126).

În motivarea recursului, recurentul Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a invocat că instanța de apel în

mod eronat a anulat decizia nr. 232/20 la 11 ianuarie 2021, dat fiind faptul că recomandarea din pct. 2 din dispozitivul deciziei contestate era adresată Penitenciarului nr. 6 – Soroca, dar nu Administrației Naționale a Penitenciarelor, astfel nefiindu-i acesteia lezat nici un drept.

Referitor la argumentul instanței de apel privind aplicarea eronată a elementelor unui tratament discriminatoriu, recurentul a menționat că discriminarea poate îmbrăca mai multe forme în sensul Legii nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, și nu doar cea a discriminării directe evidențiată de Curtea de Apel Chișinău, prin cele patru elemente constitutive. Astfel, Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității pe lângă discriminarea directă, reglementează mai multe situații care constituie discriminare, precum hărțuirea, instigarea la discriminare, discriminarea prin asociere, victimizarea, refuzul în acomodare rezonabilă, fiecare dintre acestea se caracterizează prin elemente distincte. Prin urmare, analizând natura alegațiilor expuse în plângere, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității le-a expus examinării prin prisma elementelor constitutive ale acomodării rezonabile.

Recurentul a indicat că, pentru a institui prezumția refuzului în acomodare rezonabilă, petiționarul urma să prezinte fapte care să caracterizeze cumulativ următoarele elemente: orice modificare sau adaptare necesară și adecvată; care nu impune o sarcină disproporționată sau nejustificată; necesară într-un caz particular pentru a asigura unei persoane exercitarea drepturilor și libertăților fundamentale în condiții de egalitate cu ceilalți.

Recurentul a susținut că, suplimentar de către Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității s-a constatat că prezumția refuzului în acomodare rezonabilă a fost instituită. Astfel, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a reținut că persoanele deținute în condiții speciale pentru motive de securitate personală, inclusiv petiționarul, nu au acces la biserică și serviciile religioase disponibile în penitenciar, în condiții de egalitate, precum ceilalți condamnați. Condamnaților, care se dețin separat în scopul asigurării securității personale, nu li se permite accesul la biserică amenajată în incinta penitenciarului. Solicitarea petiționarului de a merge la biserică a fost refuzată și alternativele pentru manifestarea religiei nu au fost oferite. La acest argument al instanței de apel, Consiliul ține să atragă atenția Curții Supreme de Justiție la pct. 5.3-5.12 din decizia emisă pe cauza nr. 232/20 din 11 ianuarie 2021, în care au fost elucidate pe deplin elementele de bază pentru existența unui fapt de discriminare.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de

apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 11 mai 2022.

Dispozitivul deciziei nominalizate a fost notificat Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității prin intermediul poștei electronice la data de 13 mai 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la actele cauzei (f.d. 115).

La data de 19 mai 2022, prin intermediul poștei electronice, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a depus recurs împotriva deciziei din 11 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii privind respingerea integrală a cererii de chemare în judecată depuse de Administrația Națională a Penitenciarelor (f.d. 118).

Decizia motivată din 11 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității la data de 11 august 2022, prin intermediul poștei electronice, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la actele cauzei (f.d. 120).

La data de 09 septembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 11 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 124-126).

Astfel, recursul depus de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității împotriva deciziei din 11 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

La data de 13 octombrie 2022, prin intermediul oficiului poștal și prin intermediul poștei electronice, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Administrației Naționale a Penitenciarelor, Penitenciarului nr. 6 – Soroca și lui Pavel Omelicenco copia recursului depus de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității împotriva deciziei din 11 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 130-132).

Deși, la data de 13 octombrie 2022 Administrația Națională a Penitenciarelor și Penitenciarul nr. 6 – Soroca au recepționat copia recursului depus de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, aceștia nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referințe (f.d. 130-132, 133).

Examinând admisibilitatea recursului depus de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității în raport cu actele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele motive.

Conform art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu art. 246 alin. (2) din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [*Golder vs Regatul*

Unit, §38; Stanev vs Bulgaria (MC), §230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere [Luordo vs Italia, §85]. Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel [Levages Prestations Services vs Franța, §45]. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem [Botten vs Norway, 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39]. La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 [a se vedea Helmers vs Suedia, 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A].

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan